

ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ДОЗВІЛЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Олександр Поліщук¹, orcid.org/ 0000-0002-6207-8327, e-mail: A_V_Polishchuk@ukr.net
Анастасія Василич¹, orcid.org/0009-0007-0298-3011, e-mail: vasilinichnastya@gmail.com
Марія Василич², orcid.org/0009-0006-0330-161X e-mail: mariykavasilinich@gmail.com

¹Вінницький національний технічний університет, Вінниця

²Вінницький технічний фаховий коледж, Вінниця

У сфері вищої освіти зосередженість на академічних досягненнях часто затьмарює не менш важливий аспект цілісного розвитку особистості, який неможливий без ефективного використання вільного від навчання часу. У цій статі досліджується трансформаційний потенціал триденного ретриту як унікального та важливого дозвілля для сприяння цілісному особистому розвитку студентів університету. Заглиблюючись у планування, виконання та стійкий вплив таких відступів, цей комплексний аналіз має на меті пролити світло на шляхи, за допомогою яких університети можуть переосмислити освіту за межами аудиторії, розкриваючи повний потенціал своїх студентів.

Покращення дозвілля студентів вищих навчальних закладів для розвитку особистості передбачає мультидисциплінарний підхід із залученням експертів із психології, освіти, соціології та суміжних галузей. Мета подібних заходів полягає в тому, щоб надати студентам всебічний, збагачувальний досвід, який сприяє особистому зростанню, самосвідомості та загальному благополуччю під час триденного ретриту.

Крім того залучення в якості учасників та організаторів подібних заходів експертів та чинних спеціалістів різних компаній дозволить поглибити та розширити співпрацю університетів із стейкхолдерами, що, в свою чергу, сприятиме посиленню позицій навчального закладу на освітній ниві, а самих студентів зробити конкурентно-спроможними на сучасному ринку праці.

Ключові слова:

Розвиток особистості, дозвілля студентів, ретрит, воркшоп, семінар, співпраця, соціологічні дослідження, фандрайзинг, освіта.

Постановка проблеми. Наше сьогодні вражає швидкими темпами розвитку подій і ми замислюємось над цінністю часу. Кожен з нас щодня зустрічає найрізноманітніші виклики сучасності, і витрачає на це енергію, сили та частинку свого життя. Студентське життя для більшості є напруженим та бентежним. Тести, заліки, модулі, екзамен, сесія, рейтинговий бал- усе це студенти зустрічають на шляху до досягнення мрії. Проте, студентство триває недовго і кожному хочеться згадувати його з посмішкою, переглядаючи яскраві світлини. Відтак якісне дозвілля допоможе подолати депресію, додасть сили, енергії та допоможе знизити рівень стресу не тільки студентам, а і викладачам. Добре відомо, що яскраві пригоди, що розвивають особистість – є запорукою щасливого і продуктивного життя.

На сьогодні прагнення до вдосконалення вищої освіти виходить за межі аудиторій, лекційних залів та підручників, також поширюючись у сферу особистісного зростання та розвитку характеру. В епоху стрімкої та безперервної еволюції освітніх програм існує нагальна потреба переосмислення та покращення дозвілля студентської молоді, перетворивши його із набору хоч і цікавих, але простих та планових заходів, що є типовими для більшості навчальних закладів, на динамічні заходи, що можуть бути потужним інструментом для сприяння цілісному розвитку особистості. Відтак пошук та дослідження шляхів та напрямків вдосконалення організації дозвілля студентів так, щоб університетські заходи відпочинку стали каталізаторами для формування всебічно розвинених особистостей готових до успіху на глобальній арені, є достатньо важливим та актуальним питанням.

Аналіз наукових досліджень і публікацій. Питання організації студентського дозвілля є важливим і одночасно суперечливим та потребує приділення уваги зі сторони університету. Широке різноманіття інтересів та різні рівні особистісного розвитку сучасної студентської молоді не дозволяє обирати та застосувати якусь універсальну модель організації вільного часу. Цій

проблемі присвячено ряд робіт, в яких виділено невід'ємні риси та характеристики дозвілля, що робитимуть його привабливим та сприятливим для розвитку студентів як особистостей зокрема, так і гідних членів суспільства в цілому:

- І. Сидор (2011) зауважує, що студентство має стати суб'єктом організації дозвілля, активним учасником, а не пасивним споживачем, а це дасть можливість розвитку нових інноваційних форм дозвіллевої діяльності, де будуть враховані усі, як колективні, так індивідуальні інтереси та потреби студентської молоді (с. 130);

- І. Олійник, К. Єрусалимець (2013) пишуть, що вільний час приваблює студентів нерегламентованістю, самостійним вибором різних занять, можливістю поєднувати в ньому різні види діяльності: розважальні, творчі. Однак потужний педагогічний потенціал вільного часу для значної кількості студентів залишається неусвідомленим, нереалізованим (с. 207);

- О. Svatenkov (2014) вказує, що однією з причин появи девіантної поведінки дітей та молоді визначають неорганізованість, безмістовність їхнього дозвілля (с. 185);

- К. Шевчук, Н. Мирончук (2015) пишуть, що організація дозвілля студентської молоді є складною і суперечливою проблемою (с. 303);

- Ю. Ірхіна (2019) вказує на те, що сфера дозвілля у вищих навчальних закладів України виконуватиме функції розвитку та становлення особистості молоді людини лише за умови відповідності організації діяльності на дозвіллі їхнім інтересам та потребам (с. 110);

- В. Кисельов, Д. Балашов (2023) пишуть, що організація дозвілля студентської молоді будується на принципах зацікавленості та добровільної участі в заходах, які є логічним поєднанням освітнього процесу та позанавчальної роботи зі здобувачами вищої освіти (с. 27)

Метою статті є: вивчення проблеми організації студентського дозвілля та пошук шляхів активізації різнопланової діяльності студентів у вільний від навчання час для розкриття їх власного потенціалу, особистісного розвитку та задоволення і реалізації власних потреб.

Виклад основного матеріалу. Традиційно навчання в університеті асоціюється в основному з академічними заняттями та вузько визначеними позакласними заходами. Однак для визнання багатогранності особистого розвитку необхідна зміна парадигми. Перший крок передбачає розширення сфери дозволених видів діяльності. Крім академічних і пов'язаних із основними заняттями, студентів слід заохочувати до участі в різноманітних видах діяльності, таких як громадські роботи, культурні заходи та спорт. Зайнятість такою діяльністю, розвиває у студентів навички командної роботи, формує лідерські навички та почуття соціальної відповідальності. Стимулювати студентів брати участь у діяльності, що виходить за рамки основної навчальної програми, може запровадження системи гнучкого розподілу кредитів для неакадемічних занять. Сюди можна віднести стажування, різноманітні дослідницькі проекти або участь у клубах і товариствах, що дозволяє студентам пристосувати отриманий університетський досвід до власних інтересів і кар'єрних прагнень.

Багато вчених і дослідників у галузі психології, освіти та соціології займаються вивченням та дослідженням дозвілля студентів вищих навчальних закладів з метою покращення розвитку особистості та загального благополуччя (Монастирська, Слободянюк, 2018). Ці зусилля часто зосереджуються на сприянні продуктивній діяльності та середовищі, які сприяють особистому зростанню, зниженню стресу та соціальній взаємодії. Вчені в області досліджень дозвілля, такі як Беніньо Е. Агірре та Семюел В. Ленкфорд, досліджують, як дозвілля може сприяти особистому зростанню, зменшенню стресу та загальній якості життя. Вони вивчають вплив різноманітних видів дозвілля на розвиток особистості. Роберт Дж. Стернберг, досліджує роль креативності, критичного мислення та навичок вирішення проблем у розвитку особистості, а також як позакласні заходи та дозвілля можуть покращити ці навички. У 2017 році Центр незалежних соціологічних досліджень «ОМЕГА» провів дослідження, згідно якого переважно більша частина молоді проводить свій вільний час у себе вдома (у квартирі, гуртожитку тощо) (69,8 %), у гостях чи в друзів (56,5 %), на вулиці, на подвір'ї, на природі (47,2 %) (Дмитрук та ін., 2017). Активно займаються фізичною активністю у спортивному залі/майданчиках/стадіоні 11,8 % молодих людей.

У взаємопов'язаному світі глобальна експозиція стає все більш цінною. Навчання в університеті має містити можливості для отримання міжнародного досвіду, включаючи програми обміну, стажування за кордоном та спільні проекти з міжнародними установами. Такий досвід покращує здатність студентів до адаптації та міжкультурного розуміння, готуючи їх до глобальної трудової діяльності. Крім того, пріоритетом має бути визнання та сертифікація досягнень студентів у різних областях (Слободянюк & Косарева, 2018). Повний перелік позааудиторних

заходів, керівних ролей і громадських робіт можна включити в академічні довідки, забезпечуючи цілісне уявлення про здібності студента поза академічними оцінками. Підвищення кваліфікації студента університету, як інструменту цілісного розвитку особистості є не лише бажаною метою, але й необхідною еволюцією в структурі вищої освіти. Використовуючи комплексний підхід, який цінує як академічні, так і неакадемічні заняття, університети можуть надати студентам можливість впевнено та універсально орієнтуватися в складнощах сучасного світу. Корисний та захоплюючий відпочинок буде рушійною силою для активації та мотивації студентів досягати вершин у науці.

Зважаючи на вищесказане, ми пропонуємо триденний ретрит для студентів ВНЗ. Такі заходи для студентів університетів пропонують цінну можливість для особистого та академічного зростання, а також можливість уникнути одноманітності повсякденної навчальної діяльності (Ushynsky University Repository: Home, б. д.-с 109). Ці ретрити можуть дуже відрізнятися за форматом, метою та місцем розташування.

Триденний ретрит можна провести, наприклад, у Карпатах та поділити його на три повноцінні дні та два неповних (для дороги, та розквартирування учасників). Заходи першого дня варто зосередити на тому, щоб допомогти студентам відлучитися від електронних пристроїв та соціальних мереж, сприяючи розвитку уваги та формуванню нових дружніх та особистих зв'язків. Такого результату можна досягнути організовуючи ігри на спортивному полі, походи, непересічний семінар високо у горах, наприклад, про роль телефону у нашому житті, декілька воркшопів на різні тематики, як пов'язані із характером навчальної діяльності, так і з інших сфер діяльності та інтересів учасників, розведення багаття на території бази та виконання спеціальних завдань для кожного з учасників заходу.

Другий день ретриту можна присвятити консультаціям з питань кар'єри, семінарам зі складання резюме, організувати спілкування із практикуючими спеціалістами та ознайомлення із їх кар'єрними шляхами у відповідних галузях. Також на цей день можна запланувати двофазний практичний воркшоп щодо роботи із різним профільним програмним забезпеченням (перша фаза – знайомство та можливість отримання базових навичок учасниками у роботі з певним програмним продуктом з можливістю вибору та зміни такого в разі надання переваги роботі з іншим програмним забезпеченням, відтак, перша фаза даного воркшопу передбачає ознайомчі заходи, а друга спрямовується на отримання нових навичок у практичному використанні обраного програмного забезпечення з допомогою та отриманням консультацій від інструктора).

Програма третього дня має передбачати заходи присвячені благополуччю фізичного та емоційного стану учасників заходу. Тому варто організувати заняття фітнесом, семінари з управління стресом, семінари про здорове харчування, воркшопи на відкритому повітрі (спортивний туризм, сплав по річці, тролей, спортивні змагання із популярних видів спорту таких як, наприклад, футбол, волейбол, теніс тощо). Відтак характер і цілі університетського ретриту можуть різнитися залежно від профілю навчального закладу, потреб студентів і наявних ресурсів.

Для планування такого заходу потрібно зовсім не багато: бажання, дружня команда та багато виснажених і зацікавлених у корисному відпочинку студентів (Пішун, 2005). Для реалізації цієї події потрібно:

1. Визначити основну мету ретриту? Особистісний розвиток, командобудування, сприяння здоров'ю та емоційному благополуччю? Які конкретні цілі мають бути досягнуті протягом триденного періоду?

2. Обрати віддалене та спокійне місце, де студенти зможуть абстрагуватися від звичайного середовища. Переконатися, що дане місце має всі зручності для комфортного проживання та проведення передбачених заходів.

3. Створити розклад, який включає різноманітні активності, такі як воркшопи, групові дискусії, спортивні заходи, майстер-класи, семінари тощо. Забезпечити збалансований підхід до фізичних, емоційних та інтелектуальних вправ.

4. Запланувати та організувати фасилітацію для різних сесій, можливо, залучивши експертів з психології, освіти та розвитку особистості. Забезпечити взаємодію та активну участь всіх учасників.

5. Перевірити можливість отримання невідкладної допомоги та наявність інших засобів забезпечення безпеки. Переконатися, що всі учасники ознайомлені з правилами та процедурами безпеки.

6. Запросити спікерів та експертів для проведення майстер-класів та сесій. Забезпечити наявність фахівців, які можуть надати інсайти та допомогти учасникам в їхньому особистісному розвитку.

7. Розробити систему оцінювання ефективності ретриту та збір фідбеку від учасників заходу. Підготувати звіт, який включатиме результати, висновки та рекомендації для майбутніх подій.

Загальний успіх триденного ретриту залежить від якісного планування та врахування різноманітних аспектів, що стосуються фізичного, емоційного та інтелектуального розвитку учасників.

Зрозуміло, що проведення таких та подібних заходів для університетів є, як правило, високовартісним задоволенням. Тому їх організація передбачає залучення сторонніх учасників, які можуть частково або повністю взяти на себе питання організації та забезпечення проведення таких заходів. Тому варто також враховувати той факт, що деякі компанії зацікавлені в спонсоруванні подібних заходів для студентів університетів, як у способі просування свого бренду, залученні потенційних клієнтів, пошуку нових працівників і підтримці відповідних навчальних закладів. Конкретні компанії, які є потенційними спонсорами подібних заходів, можуть відрізнятися залежно від територіального розташування закладу, його профільної галузі та, звісно, характеру події чи передбаченої програми. Для прикладу, це можуть бути міжнародні компанії, громадські організації, міжнародні організації, благодійні фонди, державні установи, комерційні структури або, навіть, приватні фонди та особи. Фандрайзинг це кропіткий і тривалий процес, що, також, вимагає певного досвіду організаторів, проте існує ще один варіант спонсування подібних заходів. Ще одним шляхом до співпраці є створення ендавментів (фінансових фондів, який створюють спонсори для неприбуткових організацій з метою фінансової підтримки їх діяльності), які хоч і передбачають повне реструктурування університету, проте гарантують підвищення інтересу та прихильності до університету з боку стейкхолдерів, розширення ділових відносин, підвищення іміджу. Багато передових університетів світу мають у своєму розпорядженні великі ендавменти (Литвин, 2014).

В Україні також присутні компанії які співпрацюють або готові співпрацювати із університетами. Це як міжнародні, так і українські компанії. Причому слід відзначити, що активну співпрацю з університетами в Україні ведуть здебільшого ІТ-компанії. Наприклад міжнародна ІТ-компанія SoftServe, яка, зокрема, долучає своїх експертів до занять та навчальних тренінгів в університетах, створює спільні навчальні курси та програми, надає допомогу в обладнанні навчальних лабораторій та студентських просторів, підтримує тематичні зустрічі та події та активно співпрацює із усіма учасниками навчального процесу в університетах (Співпраця з університетами - SoftServe, б. д.). Ще однією компанією, яка активно співпрацює із університетами України є компанія GlobalLogic, яка організовує відкриті лекції для студентів, підтримує та приймає участь у різноманітних заходах в університетах, надає матеріально-технічну допомогу університетам створюючи спільні навчальні лабораторії, підтримуючи спеціалізованою комп'ютерною технікою, обладнанням для навчання, а також організовує спеціалізовані тренінги та інші освітні ініціативи від GlobalLogic Education для активних викладачів (GlobalLogic Ukraine University project | GlobalLogic Ukraine, б. д.). Також із університетами активно співпрацюють ІТ-компанії Boosta (ІТ-компанія Boosta запустила напрямок співпраці з університетами - Lviv IT Cluster, б. д.), EPAM, ELEKS, Intellias, Luxoft (OhNxuB, 2021) тощо.

Висновки та перспективи подальших наукових досліджень. В результаті проведеного дослідження було з'ясовано, що багато студентів на сьогодні має в своєму розпорядженні немало вільного часу, який не завжди використовується ефективно. Цей час часто витрачається досить пасивно (наприклад, на відпочинок) та, нажаль, рідко використовується для саморозвитку та отримання нових навичок, що можуть бути затребуваними в сучасному суспільстві. Тож ідея триденного університетського ретриту, як варіанту організації студентського дозвілля, може стати для багатьох непоганим початком для подальших змін та саморозвитку. Запропонована концепція триденного дозвілля є одним із можливих варіантів проведення подібних заходів та може стати окремим інструментом у вихованні сучасної молоді. Ідеї, викладені в цій статті, можуть посприяти формуванню покоління лідерів і професіоналів, які не тільки володітимуть необхідними в сучасному світі академічними знаннями, але й матимуть такі важливі ментальні навички, як стійкість, адаптивність та гнучкість, що є необхідними для успіху в 21 столітті.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

GlobalLogic Ukraine University project. GlobalLogic Ukraine. (б. д.). GlobalLogic Ukraine. URL: <https://www.globallogic.com/ua/university-project/>.

- Дмитрук, Н., Падалка, Г., Тілікіна, Н., Єрко, Г., Півоварова, Н., Нагорняк, К., Харченко, О., & Кіреєв, С. (2017). Результати репрезентативного соціологічного дослідження. *Молодь України* 2017. ТОВ «Терно-граф». URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/146/Sociologichne_doslidzhennya_povniiy_zvit.pdf.
- Ірхіна, Ю. (2015). Організація дозвілля студентів у вищих навчальних закладах України як проблема 21 століття. *Науковий вісник МНУ імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки*, (2 (65)), 107–111. DOI: <https://doi.org/https://10.33310/2518-7813-2019-65-2-107-111>.
- ІТ-компанія Boosta запустила напрямок співпраці з університетами - Lviv IT Cluster. (б. д.). Lviv IT Cluster. URL: <https://itcluster.lviv.ua/it-kompaniya-boosta-zapustyla-napryamok-spiivpracz-z-universytetamy/>.
- Кисельов, В., & Балашов, Д. (2023). Організація та проведення студентського дозвілля в умовах дистанційного навчання. *Освіта. Інноватика. Практика*, 11(5), 26–30. DOI: <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol11i5-004>.
- Литвин, І. (2014). Ендавмент як інструмент благодійної діяльності: практика правового регулювання у Сполучених Штатах Америки та Російській Федерації. *Науковий часопис Національної академії прокуратури України*, (3), 58–64. URL: <http://www.chasopysnapu.gp.gov.ua/ua/pdf/3-2015/litvin.pdf>.
- Монастирська, В., & Слободянюк, А. (2018). Проведення вільного часу студентами в НТКП ВНТУ. Інститут соціально-гуманітарних наук. URL: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-hum/all-hum-2018/paper/view/4718>.
- Олійник, І., & Єрусалимець, К. (2013). Формування культури дозвілля студентської молоді. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*: збірник наукових праць Волинського національного університету імені Лесі Українки, 1(21), 207–212. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/229326453.pdf>.
- OhNхuB. (2021). Мільйони в ІТ-освіту й десятки навчальних програм. Як EPAM, SoftServe, ELEKS, Intellias, Luxoft та інші дбають про майбутніх співробітників. dev.ua. URL: <https://dev.ua/news/miliony-v-it-osvitu>.
- Пішун, С. Г. (2005). *Формування культури дозвілля студентів вищих навчальних закладів в умовах роботи студентського клубу*: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.07 Київ. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/9a75ce71-7069-4f85-8d3f-54fb7d90859a/content>.
- Сидор, І. П. (2011). Проблеми та перспективи організації дозвілля студентів у вищих навчальних закладах України [Problems and prospects of the organization of leisure time of students in higher educational institutions of Ukraine]. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Педагогіка, соціальна робота»*, 20 (75), 128–131. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/5551/1/ПРОБЛЕМИ%20ТА%20ПЕРСПЕКТИВИ%20ОРГАНІЗАЦІЇ%20ДОЗВІЛЛЯ%20СТУДЕНТІВ.pdf>.
- Слободянюк, А., & Косарева, Л. (2018). Особистісні ресурси студентської молоді (на матеріалах соціально-психологічних досліджень). *Науковий вісник Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. Професійна педагогіка*, (17), 89–94. DOI: <https://doi.org/10.32835/2223-5752.2018.17.89-94>.
- Співпраця з університетами – SoftServe. (б. д.). IT Jobs at SoftServe – Start tech career now. URL: <https://career.softserveinc.com/uk-ua/university-cooperation>.
- Статенков, О. В. (2014). Дослідження особливостей дозвілля студентської молоді. *Освітологічний дискурс*, 2 (6), 185–195. URL: <https://od.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/119>.
- Шевчук, К., & Мирончук, Н. (2015). Професійна підготовка фахівців у системі неперервної освіти. Збірник наукових праць; за заг. ред. С. С. Вітвицької, Н. М. Мирончук. Житомир, 303–306. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/20512/1/шевчук%20Катя,%20Мирончук.pdf>.

REFERENCES

- Dmytruk, N., Padalka, H., Tilikina, N., Yerko, H., Pivovarova, N., Nahorniak, K., Kharchenko, O., & Kirieiev, S. (2017). Rezultaty reprezentatyvnoho sotsiolohichnoho doslidzhennia [Results of a representative sociological study]. *Molod Ukrainy 2017*. TOV «Terno-hraf». URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/146/Sociologichne_doslidzhennya_povniiy_zvit.pdf. [in Ukrainian].

- GlobalLogic Ukraine University project. GlobalLogic Ukraine. (b. d.). GlobalLogic Ukraine. URL: <https://www.globallogic.com/ua/university-project/>. [in English].
- Irkhina, Yu. (2015). Orhanizatsiia dozvillia studentiv u vyshchych navchalnykh zakladakh ukrainy yak problema 21 stolittia [Organization of leisure time of students in higher educational institutions of Ukraine as a problem of the 21st century]. *Naukovyi visnyk MNU imeni V. O. Sukhomlynskoho. Pedahohichni nauky*, (2 (65)), 107–111. DOI: <https://doi.org/https://10.33310/2518-7813-2019-65-2-107-111>. [in Ukrainian].
- IT-kompaniia Boosta zapustyla napriamok spivpratsi z universytetamy – Lviv IT Cluster [IT company Boosta has launched a direction of cooperation with universities– Lviv IT Cluster]. (b. d.). Lviv IT Cluster. URL: <https://itcluster.lviv.ua/it-kompaniya-boosta-zapustyla-napriamok-spivpraczi-z-universytetamy/>. [in Ukrainian].
- Kyselov, V., & Balashov, D. (2023). Orhanizatsiia ta provedennia studentskoho dozvillia v umovakh dystantsiinoho navchannia [Organization and conduct of student permit in distance education conditions]. *Osvita. Innovatyka. Praktyka*, 11(5), 26–30. DOI: <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol11i5-004>. [in Ukrainian].
- Lytvyn, I. (2014). Endavment yak instrument blahodiinoi diialnosti: praktyka pravovoho rehuliuвання u Spoluchenykh Shtatakh Ameryky ta Rosiiskii Federatsii [Endowment as a tool of charitable activity: the practice of legal regulation in the United States of America and the Russian Federation]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoi akademii prokuratury Ukrainy*, (3), 58–64. URL: <http://www.chasopysnapu.gp.gov.ua/ua/pdf/3-2015/litvin.pdf>. [in Ukrainian].
- Monastyrskaya, V., & Slobodianiuk, A. (2018). Provedennia vilnoho chasu studentamy v NTKP VNTU [Spending free time by students at the NTKP of the VNTU]. Instytut sotsialno-humanitarnykh nauk. URL: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-hum/all-hum-2018/paper/view/4718>. [in Ukrainian].
- OhNxuB. (2021). Miliony v IT-osvitu y desiatky navchalnykh prohram. Yak EPAM, SoftServe, ELEKS, Intellias, Luxoft ta inshi dbaiut pro maibutnykh spivrobotnykiv [Millions in IT education and dozens of training programs. How EPAM, SoftServe, ELEKS, Intellias, Luxoft and others care about future employees]. dev.ua. URL: <https://dev.ua/news/miliony-v-it-osvitu>. [in Ukrainian].
- Oliinyk, I., & Yerasalymets, K. (2013). Formuvannia kultury dozvillia studentskoi molodi [Formation of leisure culture of student youth]. *Fizyczne vykhovannia, sport i kultura zdorovia u suchasnomu suspilstvi*: zbirnyk naukovykh prats Volynskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky, 1(21), 207–212. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/229326453.pdf>. [in Ukrainian].
- Pishun, S. H. (2005). Formuvannia kultury dozvillia studentiv vyshchych navchalnykh zakladiv v umovakh roboty studentskoho klubu [Formation of the leisure culture of students of higher educational institutions in the working conditions of the student club]: autoref. thesis ... candidate ped. Sciences: 13.00.07 Kyiv. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/9a75ce71-7069-4f85-8d3f-54fb7d90859a/content>. [in Ukrainian].
- Shevchuk, K., & Myronchuk, N. (2015). Profesiina pidhotovka fakhivtsiv u systemi neperervnoi osvity [Professional training of specialists in the system of continuous education]. Zbirnyk naukovykh prats; za zah. red. S. S. Vitvytskoi, N. M. Myronchuk. Zhytomyr, 303–306. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/20512/1/shevchuk%20Katia,%20Myronchuk.pdf>. [in Ukrainian].
- Slobodianiuk, A., & Kosarieva, L. (2018). Osobystisni resursy studentskoi molodi (na materialakh sotsialno-psykholohichnykh doslidzhen) [Personal resources of student youth (based on the materials of social and psychological research)]. *Naukovyi visnyk Instytutu profesiino-tekhnichnoi osvity NAPN Ukrainy. Profesiina pedahohika*, (17), 89–94. DOI: <https://doi.org/10.32835/2223-5752.2018.17.89-94>. [in Ukrainian].
- Spivpratsia z universytetamy – SoftServe [Cooperation with universities – SoftServe]. (b. d.). IT Jobs at SoftServe – Start tech career now. URL: <https://career.softserveinc.com/uk-ua/university-cooperation>. [in Ukrainian].
- Statenkov, O. V. (2014). Doslidzhennia osoblyvosti dozvillia studentskoi molodi [Research of the features of student youth permission]. *Osvitohichnyi dyskurs*, 2 (6), 185–195. URL: <https://od.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/119>. [in Ukrainian].
- Sydor, I. P. (2011). Problemy ta perspektyvy orhanizatsii dozvillia studentiv u vyshchych navchalnykh zakladakh Ukrainy [Problems and prospects of the organization of leisure time of students in higher educational institutions of Ukraine]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriiia «Pedahohika, sotsialna robota»*, 20 (75), 128–131. URL:

<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/5551/1/PROBLEMY%20TA%20PERSPEKTYVY%20ORHANIZATsII%20DOZVILLIa%20STUDENTIV.pdf>. [in Ukrainian].

Олександр Поліщук – к. тех. н., доцент, доцент кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: A_V_Polishchuk@ukr.net.

Анастасія Василич – студентка групи Б-21б, Факультет будівництва цивільної та екологічної інженерії, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: vasilinichnasty@gmail.com.

Марія Василич – студентка групи 1КІ2, Комп'ютерного відділення, Вінницького технічного фахового коледжу, Вінниця, e-mail: mariykavasilinich@gmail.com.

IMPROVING THE PERMIT ORGANIZATION OF STUDENTS OF HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS

Alexandr Polishchuk – Candidate of Sc. (Technical), Associated Professor, Associated Professor of the Department of Life Safety and Safety Pedagogy, Vinnitsa National Technical University, Vinnitsia, e-mail: A_V_Polishchuk@ukr.net.

Anastasia Vasylynych – student of group B-21b, Department of Building, Civil and Environmental Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: vasilinichnasty@gmail.com.

Mariya Vasylynych – student of group 1KI2, Computer department, Vinnytsia technical college, Vinnytsia, e-mail: mariykavasilinich@gmail.com.

In the field of higher education, the focus on academic achievements often overshadows an equally important aspect of holistic personal development, which is impossible without the effective utilization of non-academic time. This article explores the transformative potential of a three-day retreat as a unique and crucial leisure opportunity to foster the holistic personal development of university students. Delving into the planning, execution, and enduring impact of such retreats, this comprehensive analysis aims to shed light on the ways in which universities can redefine education beyond the classroom, unlocking the full potential of their students.

Enhancing the leisure of university students for personal development requires a multidisciplinary approach involving experts in psychology, education, sociology, and related fields. The goal of such initiatives is to provide students with a comprehensive, enriching experience that contributes to personal growth, self-awareness, and overall well-being during the three-day retreat.

Furthermore, involving experts and active professionals from various companies as participants and organizers of such events will deepen and broaden collaboration between universities and stakeholders. This, in turn, will contribute to strengthening the educational institution's position in the educational landscape and empower students to become competitive in the modern labor market.

Keywords: self development, student leisure, retreat, workshop, seminar, collaboration, sociological research, fundraising, education.

Дата надходження статті до редакції: 07 жовтня 2023 р.